

การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีในด้านความรู้
ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี

นางปาริชาติ บุญญาวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-383-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017336

I 10319187

THE ASSESSEMENT OF WOMAN DEVELOPMENT PROGRAMME
IMPLEMENTATION TOWARDS KNOWLEDGE ATTITUDE AND PARTICIPATION OF
WOMAN IN COMMUNITY DEVELOPMENT

Mrs. Parichat boonyaviwat


A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Public Relation
Graduate School
Chulalongkorn University

1991


ISBN 974-579-383-3


หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีในด้านความรู้
ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี
โดย นางปาริชาติ บุญญาวิวัฒน์
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบญจรงค์กิจ)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์)


.....กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

.....กรรมการ

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปาริชาติ บุญญาวิวัฒน์ : การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีในด้านความรู้
ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี (THE ASSESSEMENT OF WOMAN
DEVELOPMENT PROGRAMME IMPLEMENTATION TOWARDS KNOWLEDGE ATTITUDE AND
PARTICIPATION OF WOMEN IN COMMUNINTY DEVELOPMENT) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ถิรนนท์ อนุรักษ์ศิริวงศ์, 137 หน้า. ISBN 974-579-383-3

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาชุมชนของสตรีในแต่ละตำบลของพื้นที่ดำเนินการวิจัย 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้
ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี กับลักษณะทางประชากร ซึ่งประกอบด้วยอายุ ระดับ
การศึกษา ระดับรายได้ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี
กับพฤติกรรมกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี 4) ศึกษาความ
สัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของการดำเนินงาน ตามแผนงานพัฒนาสตรีกับความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาชุมชนของสตรี

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มสตรีในหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขต อำเภอสอง
จังหวัดแพร่ จำนวน 341 คน แบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีวัด
ครั้งสุดท้ายครั้งเดียว (One Shot Case Study) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่หาค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment
Correlation Coefficient

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) สตรีกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล มีความรู้ ทัศนคติ และมีส่วนร่วมใน
การพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) อายุ และระดับการศึกษาของสตรี
มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี ในขณะที่รายได้ไม่มี
ความสัมพันธ์กับ เรื่องดังกล่าว 3) ความถี่ของพฤติกรรมกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ตามแผนงานพัฒนาสตรีมีความสัมพันธ์กับความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี
4) ประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ ทัศนคติและการมี
ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี กล่าวคือ ถ้าสตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ
ตามแผนงานพัฒนาสตรีสูงและมีการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีบ่อยครั้ง ก็จะทำให้สตรี
มีความรู้ดี มีทัศนคติดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสูง

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

PARICHAT BONNYAVIWAT : THE ASSESSEMENT OF WOMAN DEVELOPMENT
PROGRAMME IMPLEMENTATION TOWARDS KNOWLEDGE ATTITUDE AND
PARTICIPATION OF WOMEN IN COMMUNITY DEVELOPMENT. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF. TIRANAN A-NAWATSIRIWONG. 137 PP. ISBN 974-579-383-3


The purposes of this study are 1) to compare the differences of knowledge attitude and community development participation of women in each Tambol in the research area 2) to study the correlation among knowledge, attitude., community development participation of woman and population factors namely age, education and income 3) to study the correlation between the effectiveness of woman development programme implementation and the frequency of woman interpersonnal communication behavior 4) to study the correlation between the effectiveness of woman development programme implementation and knowldge attitude and community development participation of woman

The sample group of this study consists of 341 members of woman groups in 7 Tambols of Amphur Song Phrae Province. The method of study is a survey research which applies one shot case study. The results are brought into the analysis by using precentage, average value, variance value and Pearson Product Moment Correlation Coefficients.

The results are 1) knowledge, attitude and community development participation of woman are significantly different at level 0.05 2) age and education level correlate with knowledge, attitude and community development participation of woman but income level does not corelate with those aspects indicated above 3) frequency of woman interpersonnal communication about woman development programme implementation correlate with knowledge attitude and their community development participation 4) the effectiveness of woman development programme inplementation correlate with their knowledge attitude and community development participation.

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์และพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติต 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษารวม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์
กิรพันธ์ อนวัชศิริวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบญจรงค์กิจ
และอาจารย์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจน
ช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยด้วยดีมาตลอด จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง
มา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และคุณจิรวรรณ อยู่ดี ซึ่งได้ให้
การสนับสนุนในด้านกำลังใจแก่ผู้วิจัย เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ปารีชาต บุญญาวิวัฒน์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ
กิตติกรรมประกาศ..... ฉ
สารบัญตาราง..... ญ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
มูลเหตุจูงใจในการศึกษา..... 4
วัตถุประสงค์ในการวิจัย..... 5
สมมติฐานในการวิจัย..... 6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 6
ขอบเขตของการวิจัย..... 9
ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ดำเนินการวิจัย..... 9
ข้อจำกัดในการวิจัย..... 10

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องการพัฒนาสตรี..... 12
แนวคิดเรื่องบทบาทสตรีในการร่วมงานพัฒนาชุมชน..... 13
ภูมิหลังเกี่ยวกับงานพัฒนาสตรีของกรมการพัฒนาชุมชน..... 15
แนวทางการสื่อสารเพื่อการพัฒนาสตรี..... 17
การดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีกับกระบวนการสื่อสาร..... 17
ทฤษฎีผลกระทบจากกระบวนการสื่อสาร..... 20
แนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคล..... 22
สตรีกับการสื่อสารระหว่างบุคคล..... 23

ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และ พฤติกรรม.....	24
งานวิจัยเกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย.....	26
3. ระเบียบวิธีและการดำเนินการวิจัย	
หน่วยการวิเคราะห์.....	31
ประชากร.....	31
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การทดสอบเครื่องมือวัด.....	34
การศึกษาเครื่องชีวิตในการประเมินผล.....	36
ลักษณะของคำถามแบบสอบถาม.....	37
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง	
1.1 ลักษณะทางด้านกายภาพ.....	42
1.2 ความถี่ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการพัฒนาสตรี.....	50
1.3 ความรู้ในด้านลักษณะส่วนตัว.....	54
1.4 ความรู้ในด้านชีวิตครอบครัว.....	55
1.5 ความรู้ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน.....	60
1.6 ทักษะต่อการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี.....	61
1.7 ทักษะต่อบทบาทหน้าที่ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน..	70
ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	77
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
1. สรุปผลการวิจัยตามหัวข้อต่าง ๆ ที่ศึกษา.....	104
2. สรุปผลการวิจัยตามผลการทดสอบสมมติฐาน.....	111

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานทัศนศาสตร์และการปฏิบัติงานทัศนภาพชุมชน.....	114
เอกสารอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก ก.....	120
ภาคผนวก ข.....	134
ประวัติผู้เขียน.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แยกตามตำบลที่อยู่.....43
2. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามอายุ การศึกษา
และความสามารถในการอ่านออกเขียนได้.....44
3. แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตาม สถานภาพ
สมรส จำนวนบุตรและจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....46
4. แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามรายได้ต่อปี
ของครอบครัว.....47
5. แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามการเข้าร่วม
รับการอบรมตามโครงการหรือกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ของกรมการพัฒนา
ชุมชนและนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพสร้าง
รายได้.....49
6. แสดงความถี่ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีจำแนกตาม
กลุ่มบุคคลที่สตรีสื่อสารด้วย...ร.....51
7. แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามความถี่ของ
การเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานพัฒนาสตรีของ
กรมการพัฒนาชุมชนและที่ทางหมู่บ้านตำบลจัดขึ้น.....53
8. แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามความรู้
ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว.....55
9. แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามการรู้จัก
วิธีคุมกำเนิด.....56
10. แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามการมี
ความรู้ในเรื่องการฉีดวัคซีนต่าง ๆ สำหรับสตรีมีครรภ์.....57

11.	แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวนแยกตามความรู้ ในเรื่องวิถีการพิชิตขยะมูลฝอยในบ้าน.....	58
12.	แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวนแยกตามการมีความรู้ ด้านในสาธาณูปโภค.....	59
13.	แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวนแยกตามการมีความรู้ ในด้านความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน.....	61
14.	แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวนแยกตามทัศนคติต่อการ ดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี.....	65
15.	แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวนแยกตามทัศนคติต่อ บทบาทหน้าที่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชนในด้านต่าง ๆ.....	71
16.	แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวนแยกตามการเข้า มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ.....	74
17.	แสดงจำนวนและร้อยละของสตรีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวนแยกตามการร่วม เป็นสมาชิกกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน.....	75
18.	แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเรื่องความรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะส่วนตัวของกลุ่มสตรีในแต่ละตำบล.....	78
19.	แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องความรู้ด้านชีวิต และครอบครัวของสตรีในแต่ละตำบล.....	79
20.	แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องความรู้ด้านการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรีในแต่ละตำบล.....	80
21.	แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องความรู้เกี่ยวกับ การพัฒนาชุมชนของสตรีแต่ละตำบล.....	81
22.	แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องทัศนคติต่อการ ดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีของสตรีแต่ละตำบล.....	82
23.	แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องทัศนคติต่อ การอบรมขั้นพื้นฐานหรือการอบรมฟื้นฟูประสิทธิภาพกลุ่มสตรี.....	83
24.	แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องทัศนคติต่อการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มสตรีของสตรีแต่ละตำบล.....	84

25. แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องทัศนคติต่อโครงการต่าง ๆ ตามแผนงานพัฒนาสตรีของแต่ละตำบล.....85
26. แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องทัศนคติต่อการจัดให้มีการประชุมกลุ่มสตรีแต่ละตำบล.....86
27. แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องทัศนคติต่อการติดต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง....87
28. แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องทัศนคติต่อการรับฟังข่าวสารการพัฒนาสตรีจากเสียงตามสายของหมู่บ้านของสตรีในแต่ละตำบล.....88
29. แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชนของกลุ่มสตรีในแต่ละตำบล.....90
30. แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องการเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มสตรีแต่ละตำบล.....91
31. แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องประสิทธิผลในการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีของกลุ่มแต่ละตำบล.....92
32. แสดงค่าเฉลี่ยและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เรื่องความถี่ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีของแต่ละตำบล.....93
33. แสดงค่าสัมพันธระหว่างประสิทธิผลในการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี กับความรู้ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ความรู้ในด้านชีวิตครอบครัว และความรู้ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน.....94
34. แสดงค่าสัมพันธระหว่างประสิทธิผลในการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี กับทัศนคติต่อการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี และทัศนคติต่อบทบาทและสถานภาพของสตรีในสังคม.....95
35. แสดงค่าสัมพันธระหว่างประสิทธิผลในการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี.....97
36. แสดงค่าสัมพันธระหว่างอายุ การศึกษา ระดับรายได้ของสตรีกับความรู้อันด้านคุณลักษณะส่วนตัว ความรู้ในด้านชีวิตครอบครัว และ

	ความรู้ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี.....	98
37.	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุ การศึกษา ระดับรายได้ของสตรีกับทัศนคติต่อการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี.....	99
38.	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างอายุ การศึกษา ระดับรายได้กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี.....	100
39.	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีกับความรู้ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ความรู้ด้านชีวิตและครอบครัวความรู้ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี.....	101
40.	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีกับทัศนคติต่อการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรีของสตรี.....	102
41.	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี.....	103